

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, доцента *Чинчевої Л.В.*
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертаційного дослідження Ярмолук Олени Валеріїви

«Методичні засади формування навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки»

поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії

з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Дисертаційне дослідження Ярмолук О.В. «Методичні засади формування навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки» присвячено розробці актуальної проблеми фахової підготовки майбутніх педагогів-музикантів до здійснення менеджерських функцій в подальшій професійній роботі з вокально-хоровими та учнівськими колективами.

Актуальність теми дослідження обумовлена стрімким розвитком сучасного суспільства, глобалізацією та діджиталізацією освітніх процесів, умов ринкової економіки, які вимагають від закладів вищої освіти орієнтації на потреби ринку, вміння здійснювати підприємницьку, маркетингову й менеджментську діяльність не лише теоретично, а й застосовувати їх на практиці у відносинах з іншими суб'єктами суспільства, котрі зацікавлені в співпраці із закладами освіти. Одним з головних завдань менеджменту в закладах освіти є забезпечення ефективного використання ресурсів (матеріальних, людських, інформаційних тощо) з метою якісного надання освітніх послуг здобувачам освіти. Це потребує розробки ефективних стратегій фінансового управління, пошук інновацій, впровадження інформаційних та цифрових технологій, підготовка відповідного кваліфікованого персоналу, використання новітніх форм та методів у навчально-виховному процесі, що відповідають сучасним вимогам та багато іншого. Аналіз сучасних наукових праць дозволив автору стверджувати, що досліджувана тема розкрита недостатньо, що обумовлює актуальність зазначеної теми дисертаційного дослідження «Методичні засади формування навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки».

Мета дослідження полягала у розробці, науковому обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності впровадження методичних засад формування навичок хорového менеджменту у студентів педагогічних коледжів в процесі їхньої фахової диригентсько-хорової підготовки.

Зазначена мета передбачала необхідність постановки низки **завдань**, у процесі вирішення яких автором було вивчено ступінь розробленості проблеми

фахової підготовки студентів педагогічних коледжів; розкрито особливості диригентсько-хорового навчання в процесі фахової підготовки майбутніх керівників вокально-хорових колективів та вчителів музичного мистецтва; визначено компонентну структуру навичок хорового менеджменту, критерії, показники та рівні сформованості у процесі фахової підготовки студентів педагогічних коледжів; досліджено вплив видатних діячів, представників українського хорового виконавства на диригентсько-хорову підготовку студентів педагогічних коледжів; розроблено та експериментально перевірено ефективність методики формування навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки.

Для досягнення мети і розв'язання поставлених завдань було застосовано низку теоретичних та емпіричних методів дослідження. З використанням *теоретичних* методів здійснювався аналіз філософської, психолого-педагогічної, мистецтвознавчої, методичної літератури з досліджуваної проблеми та аналізу, синтезу, інформації з метою обґрунтування сутності та змісту навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів, визначення їх структури, критеріїв та показників, розробки методичної моделі означеного феномена. *Емпіричні* методи було застосовано у діагностиці: педагогічне спостереження, бесіди, анкетування (письмове та усне), інтерв'ю, експертна оцінка, тестова діагностика, рейтинг – для вивчення стану сформованості навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі їх фахової підготовки. *Математичні та статистичні* використовувались для обробки результатів діагностування навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі проведення констатувального і формувального експериментів – для відстеження динаміки та доказу вірогідності кількісного і якісного аналізу даних.

Об'єкт дослідження – процес фахової диригентсько-хорової підготовки студентів педагогічних коледжів.

Предмет дослідження – формування навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі вивчення освітніх компонентів циклу вокально-хорової підготовки.

Зміст та завершеність дисертаційного дослідження. Науково-теоретичним здобутком дисертанта є розгляд основних понять і категорій дослідження. На основі низки актуальних методологічних підходів автором проаналізовано стан досліджуваної проблеми; окреслені пріоритетні напрями дослідження зазначеного феномену; визначено актуальність впровадження менеджменту як одного зі стратегічних напрямків професійної підготовки студентів у закладах фахової передвищої та вищої освіти; виявлено нагальні потреби щодо доцільності впровадження навичок хорового менеджменту в процес диригентсько-хорової підготовки студентів, яка здійснюється на базі педагогічних коледжів України в рамках спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво); проаналізовано фактори, що впливають на рівень сформованості цих навичок та їхнього практичного використання студентами в особистій мистецько-управлінській діяльності; деталізовано необхідні фахові компетенції, а саме: диригентсько-технічні, концертно-виконавські,

інтерпретаційні, ціннісно-мотиваційні, якими повинен володіти майбутній керівник хорového колективу; класифіковано виконуваних ним функцій та наявність особистісних характеристик диригента (хормейстера); обґрунтовано методики формування готовності студентів до здійснення практичної менеджерської діяльності; а також доведено, що в контексті реформування сучасної системи освітньої галузі одним із пріоритетних напрямків є розвиток менеджментської діяльності, тому однією з основних вимог, які висувають роботодавці та стейкхолдери до рівня кваліфікаційної підготовки майбутніх керівників вокально-хорових колективів є формування в останніх базових менеджерських якостей, зокрема управлінської, організаційної, лідерської та керівної компетентностей, soft skills (критичне мислення, адаптивність, емпатія), здатність до саморефлексії та самоаналізу, вміння приймати рішення та виконувати нестандартні завдання.

Також автором було здійснено термінологічний аналіз базових понять проблеми формування навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі їхньої фахової підготовки; визначено зміст поняття «менеджменту»; охарактеризовано провадження менеджментської діяльності в сучасних закладах мистецької освіти; визначено зміст хорového менеджменту; обґрунтовано компонентну структуру хорového менеджменту, що складається з переліку наступних компонентів: підбір і формування кількісного та якісного складу учасників.

Автором було визначено критерії, показники та рівні сформованості навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів під час їхньої фахової підготовки та обґрунтовано та розроблено педагогічні умови реалізації процесу формування навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі здійснення їхньої фахової підготовки. Для ефективної реалізації комплексу педагогічних умов розроблено методичні засади формування навичок хорového менеджменту у студентів з урахуванням їхніх природних, особистісно-орієнтованих, виконавських та кваліфікаційних можливостей та змісту освітньо-довідкових джерел та решти методичного забезпечення.

У дисертаційному дослідженні запропоновано структурно-функціональну модель процесу фахової диригентсько-хорової підготовки студентів педагогічних коледжів в досліджуваній проблемі.

Наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягає в тому, що:

- вперше було теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено специфіку формування навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки;
- удосконалено компонентну структуру навичок хорového менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки як сукупності взаємопов'язаних компонентів: мотиваційно-оцінного, емоційно-комунікативного, організаційного, управлінського та рефлексивного;

- розроблено критерії, показники, поетапну методику формування навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки; рівні сформованості навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки; графічно спроектовано цілісну педагогічну модель диригентсько-хорової підготовки;
- подальшого розвитку набули зміст і теоретико-методичне осмислення феномена «хоровий менеджмент» на основі сучасної парадигми національної вищої освіти, що дає змогу розглядати його як процес підготовки студентів до диригентсько-хорової інноваційної роботи, кінцевим результатом якого є інтегрована готовність студентів до виконання різних видів музично-педагогічної діяльності.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у тому, що його теоретичні висновки й експериментальні дані можуть слугувати основою удосконалення диригентсько-хорової роботи зі студентами. Отримані результати можуть бути використані для проектування навчальних програм з методики музичного виховання та застосовуватися у процесі викладання таких навчальних курсів як «Хоровий клас», «Практикум роботи з хором», «Хорове диригування», «Постановка голосу», «Методика викладання диригентсько-хорових дисциплін» зі спеціальності «Музичне мистецтво».

Результати дослідження повною мірою відображено у 12 одноосібних науково-методичних публікаціях здобувача та 1 у співавторстві, що засвідчують основні положення дисертації, з яких 4 у наукових фахових виданнях України, одному, проіндексованому у базах даних Web of Science Core Collection та 8 статей мають апробаційний характер.

Висновок. Дисертація Ярмолюк О.В. «*Методичні засади формування навичок хорового менеджменту студентів педагогічних коледжів у процесі фахової підготовки*» є цілісним завершеним дослідженням, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент -

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри хорового диригування

та теорії і методики музичної освіти

УДУ імені Михайла Драгоманова

Чинчева Л.В.

